

Kankaanpään kaupunki

TALOUSARVIO 2011 TALOUSSUUNNITELMA 2011 - 2013

Kaupunginjohtaja 28.10.2010

Kaupunginhallitus 8.11.2010 § 315

Kaupunginvaltuusto 13.12.2010 § 61

Kankaanpään kaupunki

Talousarvio 2011, taloussuunnitelma 2011 - 2013

Sisällysluettelo

Johdanto	3
A. Yleisperustelut	4 - 13
1. Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitys	4
1.1. Yleinen taloudellinen tilanne	4
1.2. Kankaanpään kaupungin talous	8
2. Strategia	9
3. Konserni	9
4. Talousarvion rakenne	11
5. Talousarvion sitovuus	12
5.1. Käyttötalousosa	12
5.2. Tuloslaskelmaosa	12
5.3. Investointiosa	12
5.4. Rahoituslaskelmaosa	12
6. Tilivelvolliset	12
7. Talousarvion käyttösuunnitelmat	12
B. Käyttötalousosa	14 - 95
Toiminnalliset tavoitteet ja määrärahat tulosalueittain (sosiaali- ja terveystaloudet tuoteryhmittäin)	15 - 95
C. Tuloslaskelmaosa	96 - 98
1. Toimintatuotot	96
2. Toimintakulut	96
3. Toimintakate	96
4. Verotulot	96
5. Valtionosuudet	96
6. Korkotuotot ja -kulut sekä muut rahoitustulot ja -menot	97
7. Vuosikate	97
8. Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	97
9. Tilikauden tulos	97
10. Tilikauden yli-/alijäämä	97
Tuloslaskelma	98

D. Investointiosa	99 - 103
Hankkeet perusteluineen	100 - 103
E. Rahoituslaskelmaosa	104 - 105
Rahoituslaskelma ja vieraan pääoman muutokset	104
Rahoituslaskelma	105
F. Liitteet	106 - 119
1. Henkilöstöpoliittinen ohjelma	107 - 108
2. Konserni rakenne	109
3. Verotuloennuste	110 - 116
4. Poistosuunnitelma	117
5. Väestöennuste	118
6. Kaavoitusohjelman kartta	119

Johdanto

Talousarvio 2011

Yleistä taloudellista tilannetta ja kuntataloutta on käsitelty seuraavassa luvussa kohdassa yleisperustelut.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen välinen, verotuloilla ja valtionosuuksilla katettava erä eli toimintakate on 55,5 milj. € ja siinä on kasvua vuoden 2010 talousarviosta 3 %.

Talousarvio on siten tasapainossa, että vuosikate 2,4 milj. € kattaa poistot.

Tilikaudelta ei kerry ylijäämää.

Kunnallisveron osalta talousarvio perustuu entiseen veroprosenttiin eli 20,00 %.

Kiinteistöverot pidetään entisen suuruisina eli yleinen 0,90 ja vakituinen asuminen 0,36 %.

Verotuloja kaikkiaan arvioidaan kertyvän n. 34 milj. €. Verotulojen kokonaiskasvuksi arvioidaan 2,5 % eli 830.000 €.

Valtionosuuksien kokonaismääräksi arvioidaan 23,5 milj.€ ja tässä on kasvua edellisvuodesta 1,9 % eli 440.000 €.

Talousarvioon ei sisälly vesimaksujen korotuksia.

Investoinnit

Investointien bruttomäärä on 4,5 milj. € ja investointien valtionosuus 1 milj. € eli investointien nettomäärä on 3,4 milj. €. Se on suurempi kuin vuosipoistot 2,4 milj. €.

Merkittävimmät investointikohteet (yli 100.000 €)

- Koulukeskus (Pohjanlinnan koulu)	2,2 milj. €.
- Kadut (Pitkämäki 450.000 €)	0,7 ”
- Vesihuolto (taajama)	0,2
- Haja-asutusalueen jäteviemäri (Hapua)	0,15
- Kaupungin toimitilojen kunnossapito	0,2
- Pääterveysaseman autom.sammutusjärj.	0,15
- Katuvalaistus, puistot, järvien kunnostus	0,12
- Liikuntakeskuksen saneeraus (suunnittelu)	0,15

Rahoitus

Investointitason korkeudesta ja omarahoituksen niukkuudesta johtuen uutta lainaa otetaan 5,2 milj. €, kun vanhoja lainoja lyhennetään 3,2 milj. € kasvaa nettolainamäärä 2 milj. €.

Lainamäärä tulee talousarvion mukaan olemaan vuoden 2011 lopussa 2 429 €/as.

Paavo Karttunen
kaupunginjohtaja

A. Yleisperustelut

1. Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitys

1.1. Yleinen taloudellinen tilanne (Lähde: Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus, syyskuu 2010)

Tiivistelmä

Vuoden 2009 taantuma oli yksi Suomen taloushistorian syvimmistä, sillä BKT supistui 8 %. Maailmantalous on kääntynyt nousuun etupäässä kehittyvien talouksien vetämänä. Suomelle tärkeä euroalue tulee hyötymään maailmantalouden ja varsinkin maailmankaupan vahvasta vedosta loppuvuoden ja ensi vuoden alun aikana. Suomen kansantalouden kasvuksi vuonna 2010 arvioidaan noin 2 % ja vuonna 2011 kasvu kiihtyy vajaaseen kolmeen prosenttiin. Vuosi 2011 tulisi olemaan ennusteperiodin kovin kasvuvuosi, sillä vuonna 2012 kasvu hidastuisi noin 2½ prosenttiin.

Taluskriisin seurauksena Suomen lähtökohtaisesti vahva julkinen talous on heikentynyt voimakkaasti, v. 2009 peräti 12 mrd. euroa eli 7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Vaikka talous kääntyy vuonna 2010 maltilliseen nousuun, julkisen talouden alijäämä syvenee edelleen, sillä suhdannetilän muutokset näkyvät julkisessa taloudessa viiveellä. Alijäämän arvioidaan olevan hiukan suurempi kuin EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen määrittelemä kolmen prosenttia suhteessa BKT:hen. Finanssipolitiikka on vielä vuonna 2010 talouskasvua tukevaa. Vuosien 2010 ja 2011 aikana otetaan ensimmäiset askeleet kohti julkisen talouden tasapainottamista. Julkisen talouden tila kohenee vuonna 2011 mutta pysyy tuntuvasti alijäämäisenä, 1,4 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon. Julkisyhteisöjen ns. EMU-velka on vuoden 2010 lopussa noin 88 mrd. euroa. Koska julkinen talous pysyy alijäämäisenä, myös julkinen velka kasvaa ja 100 mrd. euroa ylittyy näillä näkymin v. 2012.

Kunnat selviytymässä taluskriisistä odotettua pienemmin vahingoin

Taluskriisin aiheuttamat vauriot kuntatalouteen näyttäisivät jäävän pelättyä pienemmiksi. Useiden tekijöiden, kuten valtion kuntataloutta vahvistaneiden mittavien toimenpiteiden, odotettua suotuisamman työllisyyskehityksen, kustannustason nousun selkeän hidastumisen sekä kuntien omien menokasvua hillitsevien säästötoimenpiteiden yhteisvaikutus näkyi selvästi jo vuoden 2009 tasapainokehityksessä. Kuntasektorin rahoitusasema ei romahtanut, vaan pysyi edeltävien vuosien keskimääräisellä tasolla n. -½ prosentissa suhteessa kokonaistuotantoon.

Kunta-alan henkilöstön määrä väheni ensimmäistä kertaa viime vuonna sitten 1990-luvun laman. Kuntien velan määrä kasvoi kuitenkin voimakkaasti, kun investoinnit pysyivät taantumasta huolimatta korkealla tasolla. Rahoitusaseman vakauden turvaamiseksi kunnat kiristivät vuoden 2010 verotusta tuntuvasti. Yli puolet kunnista nosti kuluvalle vuodelle kunnallisveroprosenttiaan, ja keskimääräinen kunnallisveroaste kohosi 0.4 prosenttiyksiköllä. Valtion säätämän kiinteistöveroajan rajojen noston lisäksi kunnat itse tekivät kiinteistöveroon poikkeuksellisen suuria korotuksia. Edellä mainittujen korotusten yhteisvaikutus oli yli 500 milj. euroa. Kunnallisveron kertymää kasvattaa

myös vuoden 2009 verotuksen valmistumisesta johtuva oikaisuilitys. Veronkorotuksista ja kerta-luontoisista eristä huolimatta kunnallisveron tuotto ei kuitenkaan lisäännny, kun työllisyystilanne pysyy heikkona ja veronkevennykset leikkaavat verotuottoja n. 370 milj. eurolla. Yhteisöveron tuotto sen sijaan kääntyy taloudellisen aktiviteetin viriämisen myötä loivaan nousuun, mikä tarkoittaa kuntien kannalta 250 milj. euron lisäystä vuoteen 2009 verrattuna. Kaiken kaikkiaan kuntien verotulot kasvavat 2½ %.

Valtionosuudet lisääntyvät mm. veronkevennysten kompensaaion ja indeksikorotuksen seurauksena runsaat 6 %. Piristävän verotulokehityksen lisäksi maltillinen kustannuskehitys parantaa kuntatalouden näkymiä. Peruspalvelujen kustannustason nousu pysyy v. 2010 noin 2½ prosentissa. Kunta-alan ansiotaso nousee runsaat 3 %. Sairasvakuutusmaksun ja työttömyysvakuutusmaksun noususta huolimatta kuntatyöntäjän sosiaaliturvamaksuperusteet alenevat kaiken kaikkiaan n. 0,9 prosenttiyksiköllä, kun työnantajan kansaneläkemaksu poistui kokonaan vuoden 2010 alusta.

Kuntien maksamien toimeentulotukimenojen ennakoitaan edelleen lisääntyvän heikon työttömyystilanteen johdosta. Vuonna 2011 verotulojen ja valtionosuuksien ennakoitaan lisääntyvän yhteensä runsaat 4 %. Kunnallisveron tuoton odotetaan kasvavan selvästi, ja yhteisöverotulot jatkavat palautumista taantumasta aiheuttamasta kuopasta. Ennusteessa kunnallisveroasteeseen on oletettu 0,1 prosenttiyksikön nousu, joka kuvastaa kireän talustilanteen aiheuttamia nostopaineita ja vastaa viimeisen 10 vuoden keskimääräisiä korotuksia. Valtionosuuksien 4 prosentin kasvu perustuu mm. veronkevennysten kompensointiin, indeksikorotukseen sekä maahanmuuttajakorvausten, toimeentulotuen ja opetustoimen harkinnanvaraisten avustusten lisäämiseen. Vuoden 2011 valtionosuuksiin tehtävä vuoden 2009 toteutuneen ja arvioidun kustannustason muutoksen oikaisu pienentää indeksikorotusta n. 80 milj. eurolla. Kuntien kustannustason ennakoitaan nousevan v. 2011 runsaat 2½ %.

Ensi vuoden kunta-alan ansiotasokehityksen arviointia vaikeuttaa kuitenkin se, että voimassa olevat sopimukset ovat irtisanottavissa. Uusia korotuksia ei kuitenkaan voi tulla ennen 1.5.2011, joten kuntien ansiotason on oletettu kohoavan n. 2½ % eli hieman yleistä ansiotasoa hitaammin. Työnantajamaksuperusteet kohoavat ensi vuonna 0,2 prosenttiyksiköllä lähinnä työttömyysvakuutusmaksun nousun myötä. Suurimman työnantajanmaksun, kuntien eläkevakuutusmaksun oletetaan pysyvän ennallaan 23,6 prosentissa. Vuoden 2011 valtion talousarvioon liittyvien toimenpiteiden, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveystalvelujen parantamisen, perusopetuksen laadun kehittämisen ja maahanmuuttoon liittyvien kustannusten kasvamisen arvioidaan lisäävän kuntien menoja nettomääräisesti n. 60 milj. eurolla.

Kuntien verot, valtionosuudet, kulutusmenot ja investoinnit, muutos edellisestä vuodesta, mrd. euroa (käyvin hinnoin)

Lähde: Tilastokeskus, VM

Näkymien parantuminen ei poista kuntatalouden menokurin tarvetta

Vaikka kuntatalouden näkymät ovatkin muuttuneet aiemmin arvioitua paremmiksi, taantumien jälkien korjaaminen pakottaa kunnat jatkamaan v. 2009 aloitettuja säästötoimia. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tekemän kyselyn mukaan säästötarve on v. 2010 edeltävää vuotta suurempi, ja säästötoimia tullaan tekemään erityisesti rekrytointipolitiikkaa tiukentamalla ja hyödyntämällä luonnollista poistumaa. Kunta-alalta poistuu tällä hetkellä eläkkeelle noin 15 000 henkilöä vuodessa, joten tehostamispotentiaali on siltä osin mittava. Kuntien henkilöstön määrän ennakoitaankin kuluvana vuonna hieman supistuvan. Henkilöstömenojen lisäksi säästöt kohdistuvat myös toimintojen supistamiseen ja investointeihin, joiden oletetaan ennakkosuunnitelmista poiketen hienoisesti alenevan. Irtisanomisia ei näillä näkymin ole tiedossa, ja lomautukset sekä lomarahojen vaihdot näyttäisivät jäävän varsin vähäisiksi.

Kuntien väliset erot säästötarpeissa ovat kuitenkin suuria. Vuonna 2010 kuntien kulutusmenojen määrä ei säästötoimien seurauksena kasva, ja nimellinen kulutus lisääntyy kustannustason kohoamisen myötä 2½ %. Kun maltillisen kulutusmenokehityksen lisäksi investointien arvioidaan hieman vähenevän, kuntatalouden rahoitusasema kohenee n. -0,2 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon. Vuosina 2011–2012 nimelliset kulutusmenot lisääntyvät keskimäärin n. 3½ %. Kulutuksen volyymin hienoinen nousu selittyy lähinnä sosiaali- ja terveyspalvelujen määrän kasvulla. Kuntien investointien odotetaan hieman nousevan sekä ensi että seuraavana vuonna. Oletetulla menokehityksellä kuntien alijäämä pienenee hieman v. 2011 ja pysyy samalla tasolla myös v. 2012.

Akuutista suhdannekriisistä selviämisen lisäksi kunnilla on vaikeita vuosia edessä myös keskipitkällä aikavälillä. Vaikka kuntien tulokehitys onkin piristymässä, on verotulojen ja valtionosuuksien lähivuosiksi arvioitu noin 3½ prosentin kasvu selvästi taantumaa edeltänyttä poikkeuksellista aikaa hitaampaa. Kuntatalouden positiivinen kehitys vaarantuu heti, mikäli menojen kasvu ei sopeudu tulokehityksen asettamiin rajoihin. Kun kuntien investointien ennakoitaan jatkossakin pysyvän korkealla tasolla, kuntatalouden vakauden kannalta keskeistä on kulutusmenojen ja erityisesti palkkamenojen kasvun hallinta. Viime mainitun osalta sekä maltillisten palkkasopimusten merkitys että henkilöstön määrän kestävä mitoitus korostuvat täten entisestään.

Valtion budjettitalouden tulot tilinpäätöksen ja talousarvion mukaan miljoonaa euroa

	Tilinpäätös			Talousarvio		
	2007	2008	2009	2009	2010	2011 (esitys)
Tulovero	14 361	13 998	9 395	13 332	10 520	11 257
Arvonlisävero	13 521	14 049	13 316	14 583	12 613	14 216
Valmisteverot	4 652	4 963	5 092	5 123	5 157	6 000
tupakkavero	624	630	689	650	682	704
alkoholijuomavero	1 015	1 092	1 207	1 188	1 273	1 299
energiaverot	2 938	3 192	3 149	3 238	3 155	3 850
muut valmisteverot	76	50	47	47	47	47
Autovero	1 217	1 016	687	1 075	850	987
Muut verot ja veronluonteiset tulot	2 960	3 188	3 044	3 182	2 100	3 033
Verot ja veronluonteiset tulot yhteensä	36 711	37 213	31 534	37 295	31 240	35 493
Sekalaiset tulot	4 023	4 387	4 605	4 411	4 679	4 642
Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 273	2 488	1 197	1 941	1 319	1 622
Tulot ilman rahoitustaloustoimia	43 007	44 088	37 336	43 647	37 238	41 757
Valtiolle takaisin maksettavat lainat	205	203	198	234	172	171
Tulot ilman lainanottoa	43 212	44 291	37 534	43 881	37 410	41 928
Nettolainanotto ja velanhallinta			10 264	2 411	13 065	8 341
Tulot yhteensä	43 212	44 291	47 798	46 292	50 475	50 269

Valtion budjettitalouden menot tilinpäätöksen sekä talousarvion mukaan miljoonaa euroa

	Tilinpäätös			Talousarvio		
	2007	2008	2009	2009	2010	2011 (esitys)
Eläkkeet	3 227	3 379	3 618	3 639	3 731	3 880
Puolustusvoimien kalustohankinnat	527	687	713	697	701	750
Muut kulutusmenot	9 174	8 151	8 794	8 625	8 434	8 575
Kulutusmenot yhteensä	12 928	12 217	13 125	12 961	12 866	13 205
Valtionavut kunnille ym.	8 494	9 466	10 267	10 238	11 051	11 520
Valtionavut elinkeinoille	2 919	3 253	3 387	3 522	3 484	3 510
Valtionavut kotitalouksille yms.	6 698	8 345	9 190	8 997	10 173	10 091
Siirrot budjetin ulkopuolisille rahastoille ja Kela:lle	3 009	3 408	3 899	3 506	4 623	4 850
Muut siirtomenot	3 242	332	3 461	3 613	3 779	3 901
Siirtomenot yhteensä	24 362	24 804	30 204	29 876	33 110	33 872
Koneiden, laitteiden ja kaluston hankkiminen	38	34	34	12	25	33
Talonrakennukset	17	28	29	29	31	41
Maa- ja vesirakennukset	315	467	477	457	540	403
Realisijoitukset yhteensä	370	529	540	498	596	477
Valtionvelan korot	2 329	2 237	1 854	2 160	2 039	1 894
Erittelemättömät menot	19	177	83	96	61	75
Muut menot yhteensä	2 348	2 414	1 937	2 256	2 100	1 969
Menot ilman rahoitustaloustoimia	40 008	39 964	45 806	45 591	48 672	49 523
Lainananto	66	80	713	325	1 599	603
Muut finanssisijoitukset	252	487	378	374	202	143
Finanssisijoitukset yhteensä	318	567	1 091	699	1 801	746
Menot ilman kuoletuksia	40 326	40 531	46 897	46 290	50 473	50 269
Nettokuoletuksien ja velanhallinta	2 925	1 394				
Menot yhteensä	43 251	41 925	46 897	46 290	50 473	50 269

1.2. Kankaanpään kaupungin talous

Vuoden 2009 tilikauden tulos muodostui 3,27 milj. euroa ylijäämäiseksi. Edellisen vuoden 2008 tilinpäätös oli 0,69 milj. euroa alijäämäinen, 2007 tilinpäätös 3,22 milj. euroa alijäämäinen ja vuoden 2006 tilinpäätös 1,74 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2009 taseessa on kattamatonta alijäämää 0,34 milj. euroa. Vuonna 2008 laadittiin erillinen talouden tasapainotusohjelma, jonka täytäntöönpano jatkuu yhä edelleen. Tuloveroprosenttia korotettiin vuoden 2009 alusta 0,75 prosenttiyksiköllä ja vuoden 2010 alusta 0,25 prosenttiyksiköllä, minkä jälkeen tuloveroprosentti on 20,00 %. Lisäksi vuonna 2009 ja 2010 erillisinä toimenpiteinä henkilöstöä on lomautettu kustannusten alentamiseksi, omaisuutta, taksoja korotettu ja kiinteistöveroprosentteja nostettu.

Vuoden 2011 talousarvio perustuu 20,00 %:n tuloveroprosenttiin ja entisiin kiinteistöveroprosentteihin. Kiinteistöveroprosentit on eritelty kohdassa "Tuloslaskelmaosa".

2. Strategia

Kaupunginvaltuusto on 14.12.2009 § 82 hyväksynyt Kankaanpään kaupungin strategian vuosiksi 2010-2015. Strategia perustuu visioon 2015 sekä arvoihin ja se koostuu viidestä painopistealueesta:

Vetovoimaisuus ja kilpailukyky
Henkilöstö ja johtaminen
Palvelut ja asukkaat
Talous
Yhdyskunta ja ympäristö

Strategiaa toteutetaan talousarvion ja taloussuunnitelman avulla.

3. Konserni

Kankaanpään kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tunnusluvut on esitetty seuraavassa. Omistajaohjauksena kaupunginhallitus tulee jatkossa asettamaan tytäryhteisöille yksityiskohtaisempia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, joiden toteutumista tullaan seuraamaan osana talousarvion toteutumisasiäntöintia. Liitteenä 2 konsernirakenne.

Kankaanpään Asunnonhankinta Oy

x 1.000 €								
Kasvu	TP2008	%	TP2009	%	TA2010	%	TA2011	%
Liikevaihto	2 140		2 117		2 180		2 250	
Tase	10 975		10 573		10 250		9 900	
Henkilöstö	7		5		5		5	
Kannattavuus								
Nettotulos	-69		-180		35		20	
Kokonaistulos	-67		-149		35		20	
Sijoitetun pääoman tuotto		2,52 %		1,41 %		3,50 %		2,00 %
Vakavaraisuus								
Omavaraisuusaste %		24,3 %		23,8 %		24,5 %		24,5 %
Nettovelat	8 009		7 730		7 416		7 350	
- rahalaitos	7 811		7 561		7 275		7 237	
- kaupunki	198		169		141		113	
- pääomalaina	0		0		0		0	

Vuokrattavia asuntoja yhtiöllä on omistuksessaan yhteensä 544 kpl, asuinpinta-ala yhteensä 31.294 m². Lisäksi muita vuokrattavia ja isännöitäviä asuntoja yhteensä 191 kpl. Kiinteistö Oy Kankaanpään Opiskelija-asunnot fuusioidaan 1.1.2011 Kankaanpään Asunnonhankinta Oy:öön.

Vatajankosken Sähkön kuntayhtymä

x 1.000 €

Kasvu	TP2008	%	TP2009	%	TA2010	%	TA2011	%
Liikevaihto = toiminta- tuotot	127		127		128		129	
Tase	16 842		16 169		15 366		14 765	
Henkilöstö	-				-			
Kannattavuus								
Nettotulos	851,0		661,0		404,0		423,0	
Kokonaistulos	851,0		671,0		404,0		423,0	
Sijoitetun pääoman tuotto		5,11 %		4,07 %		2,63 %		2,89 %
Vakavaraisuus								
Omavaraisuusaste %		100 %		100 %		100 %		100 %
Nettovelat								
- rahalaitos								
- kaupunki								
- VSO								
Tuloutus kunnille								
Kankaanpää	1 017		954		854		934	
Karvia	419		393		352		385	
Korko- ja rahoituskulut	0							
Tuloverot	8		11		10		12	
Tuloutus kunnille yht	1 436		1 347		1 206		1 319	

Kankaanpään Yrityspalvelu Oy

x 1.000 €

Kasvu	TP2008	%	TP2009	%	TA2010	%	TA2011	%
Liikevaihto	699		644		620		688	
Tase	6 518		7 245		8 100		8 100	
Henkilöstö			0,2		0,2		0,2	
Kannattavuus								
Nettotulos	-22,2		21,0		30,0		38,0	
Kokonaistulos	-22,2		21,0		30,0		38,0	
Sijoitetun pääoman tuotto		3,40 %		18,27 %		1,50 %		1,60 %
Vakavaraisuus								
Omavaraisuusaste %		26,4 %		30,1 %		42,0 %		27,1 %
Nettovelat	4 730		5 030		6 035		5 700	
- rahalaitos	2 858		3 186		4 200		3 881	
- kaupunki	1 872		1 844		1 835		1 819	
- pääomalaina	0		0		0		0	

Yhtiö keskittyy toimitilojen rakennuttamiseen ja vuokraamiseen ensisijaisesti tuotannollista toimintaa harjoittaville yrityksille Kankaanpäässä. Yhtiö on 100 %:sti kaupungin omistuksessa. Vuoden 2010 lopussa vuokrattuna toimitilaa on yhteensä 21.308 m², josta omaa tilaa 16.531 ja läpivuokrattuna 4.777 m². Uuden toimitilan rakennuttaminen edellyttää pääomistajan rahoitusosuutta ja takausta.

Pohjois-Satakunnan Jätteidenkäsittely Oy

x 1.000 €

Kasvu	TP2008	%	TP2009	%	TA2010	%	TA2011	%
Liikevaihto	1 012		1 294		1 000		1 300	
Tase	3 410		3 724		3 000		3 700	
Henkilöstö	0		1		1		1	
Kannattavuus								
Nettotulos	4,0		-680,0		0,0		300,0	
Kokonaistulos	4,0		-680,0		0,0		300,0	
Sijoitetun pääoman tuotto		3,50 %						10,00 %
Vakavaraisuus								
Omavaraisuusaste %		13,0 %				15,0 %		5,0 %
Nettovelat								
- rahalaitos	2 583		3 811		2 200		3 000	
- kaupunki	0				0		0	
- pääomalaina	0				0		0	

4. Talousarvion rakenne

Vuoden 2011 talousarvion rakenne noudattaa valtuuston hyväksymää Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista talousarvioasetelmaa, jota on noudatettu vuodesta 1997 alkaen. Rakenteellinen muutos talousarviossa on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten tulosalueiden ”kulttuuripalvelut” ja ”vapaa-aikapalvelut” yhdistäminen yhdeksi tulosalueeksi ”kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut”. Muilta osin talousarvion rakenne on sama kuin vuonna 2010. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen osalta kunnat (Kankaanpää, Karvia, Jämijärvi, Honkajoki ja Siikainen) toimivat tilaaja-tuottaja -mallin mukaisesti, jossa kuntien yhteinen perusturvalautakunta tilaa sosiaali- ja terveyspalvelut tuottajaorganisaatio Pohjois-Satakunnan peruspalveluliikelaitos kuntayhtymältä (PoSa:lta). Palvelut on jaettu seuraaviin palvelualueisiin: Perhepalvelut, Aikuispalvelut, Vanhuspalvelut, Erityispalvelut ja Ympäristöpalvelut. Palvelut on tuoteistettu ja tilaajalautakunta tilaa kuntien asukkaille tuotteista muodostuvien tuoteryhmien mukaisia palveluja.

Talousarvio koostuu seuraavista talousarvio-osista:

- A. Yleisperustelut
- B. Käyttötalousosa
- C. Tuloslaskelmaosa
- D. Investointiosa
- E. Rahoituslaskelmaosa
- F. Liitteet

Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kaksi näkökulmaa:

- 1) kokonaistalouden näkökulma ja
- 2) toiminnan ohjauksen näkökulma.

Kokonaistalouden näkökulmasta kaupungin **kokonaistaloutta kuvataan** talousarvion ja -suunnitelman **tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa**. Toiminnan ohjauksen näkökulmasta kaupungin **toimintaa ohjataan** käyttötalousosan ja investointiosan **tavoitteilla ja määrärahoilla**.

Taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotiskaudeksi. Tilikauden tulos yksittäiseltä suunnitelmavuodelta voi olla yli- tai alijäämäinen, mutta suunnitelmakaudella tulojen on katettava menot sekä aiempien vuosien alijäämät. Ellei tähän pystytä, on valtuuston laadittava erikseen talouden tervehdyttämisohjelma.

5. Talousarvion sitovuus

5.1. Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa tulosalueittain toimielimille toiminnalliset tavoitteet, niiden toteutumista kuvaavat mittarit ja mittareille tavoitearvot sekä hyväksyy tulosalueelle tulosaluekohtaisen menoarvion ja tuloarvion erotuksena muodostuvan **nettomenomäärärahan**. Sitovuus valtuustoon nähden on **nettomääräinen** ts. menojen ja tulojen erotus eli toimintakate (netto) on valtuustoon nähden sitova tulosalueittain. Myös **toiminnalliset tavoitteet** ovat valtuustoon nähden sitovia. Muista tulosalueista poiketen **tulosalueilla ”Mittaus- ja kiinteistötoimi” sekä ”Tukipalvelut” sitovuus on bruttomääräinen ts. bruttomenot ovat valtuustoon nähden sitovia.**

5.2. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa menoarviot ja tuloarviot ovat valtuuston hyväksymällä **tasolla bruttomääräisesti** sitovia.

5.3. Investointiosa

Investointiosassa valtuusto myöntää menoarvion ja tuloarvion erotuksena muodostuvan nettomenomäärärahan hankekohtaisesti. Sitovuus valtuustoon nähden on **nettomääräinen** ts. menojen ja tulojen erotus eli nettomeno on valtuustoon nähden sitova **hankkeittain**.

5.4. Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmaosassa menoarviot ja tuloarviot ovat valtuuston hyväksymällä tasolla **bruttomääräisesti** sitovia.

6. Tilivelvolliset

Kuntalain 75 §:n mukaisia tilivelvollisia ovat kaikki valtuustoa alempien toimielinten jäsenet sekä kunkin toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat, joita ovat kaikki toimielinten esittelijät kunkin esittelynsä ja asianomaisen toimielimen tehtäviin kuuluvien asioiden osalta. Käyttötaloudessa jokaisen tulosalueen kohdalla on mainittu tilivelvollinen toimielin ja tilivelvollinen viranhaltija, investointiosassa hankkeittain on mainittu tilivelvollinen toimielin. Muiden talousarvion osien osalta tilivelvollinen on kaupunginhallitus.

7. Talousarvion käyttösuunnitelmat

Talousarvion käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat tulosalueen menoarviot ja tuloarviot taloudellisen vallan siirtämisen ja tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisesti tulosityksiköihin, teh-

täviin, kustannuspaikkoihin ja toimintoihin. Sen jälkeen kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion, tulee toimielimen päättää talousarviossa hyväksytyn määrärahan käyttösuunnitelmasta ja sopeuttaa toiminta käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin. Toimielimen tulee myös kesken talousarviovuoden muuttaa käyttösuunnitelmaa, mikäli siihen ilmenee tarvetta.

Toimielinten tekemät talousarvion käyttösuunnitelmat tulee toimittaa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi helmikuun 2011 loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmat on laadittava toiminnan osalta siten, että käytettävissä oleva määräraha riittää.